Контрольный экземпляр

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома. Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган («СВЕТ»)

Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ 113 (4554). | ШИНАРДИ, 21 сентябрь, 1971 шу. | Мах 2 пен. | Газет арадувл 1923 шера денз

СИЙЛЕНЦА НАКЪАГІО ОКТЯБРА ЦІЕЙНА

Берриг советски нах а сами, КПСС XXIV съеза Директивашка гІа бакъалъх паччахьлхеш пхиъаш задаешин толамца кховчаъаъра бакъвеча кхоъоъа хьъе а баъа къъъеъаъ да ший республика хьалха бохьаъа доррагача доахъошка бола бен бола ваъ. Массанахьара уъ заводаш фабрикаш, промыслаш, колхозаш, совхозаш коллективаш доахъча толамбеш хьоъаеш.

Дечъаъа доъъа шерагІа яъъаъ ъъъ хьатІаъхьочъаъ ъъттаъча Сийлахь-йоъъочъа Октябрьскийн ъъъ-ъъъ 54 шу дуъъъа ъъъ сийлаъ бохьаъоъ хьъъъъъъ ъъъ. Цу бе, ъъъъъ хьъъъъъ Нохч-ГІалгІайн къъъъъъъъъ ъъъъъ хьъъъъъ. Цу бе, ъъъъъъъъ

ОТЧЕТНО-ХОРЖАМИЙ ПАРТИЙНИ СОБРАНЕШКАРА

ЛАКХАГІА АЙБЕ ЯХЬА ЛОАРХІАМ

Республикера берриге къазатаихой з скина, Гроэненси дено вагомишиган социалистически яхьа къгьабгьаб шера план хаьна хьалхе яхьанашара.

БархІаьгІна пятилетка дехкарех гинна возрастбелла вагомишиг. Хьана Октябре сийне яхь бойцьна хана а, пар рапорт дехкад лабгьахча барзІ бетта дехкарашт яхьочиндарах. Механикеть продуктан чуйстта цистернан кІийьгьа задаин 104,2 процент, механикеть сийрза продукташ чуйотта кинносташ шайна план 108,7 процент яхьочиндаьлла.

Иштта тІехьенгачиндаьлла вагоношта ремонт ира, чархашкан воодуэрасредеделителашт ремонт ира социалистически декъаранаш. 15 августе я тІехьа хийг а ма ІІаоттайар 6700 цистерна, 8 вагон сох. Начальникашт дика хьоьдьаьл. ХІаьта плахьа совета баьв пайда 55 вагон сох хьлар.

Иштта да производственни заочникашна. Уж иштта хьаьна тІаьхьаьдиллина ду коллективе партийни организационни балха бовзам дика лакхдаьлларе а, социалистически яхьа хьаьлле коммунисташа дикарах а.

Ду хьакъеьха дар отчетно-хоржамий партийни собране хьина къамаьл. Ше отчет ен ду хьакъеьхьа дийлар партийни бюро секретара нов. Мельнукова.

1970 сонгІа сар за дено кьаьлгаш. Парех 200 гиртта сар коммунист ва. Уж аьлабИмгьаб 3 цеховой партийни организацен 16 партгруппеш.

Партийни организацие тІехьгІиттаьв болх бар баьвьна полиш массеран ду хьалха машиностаьвьахоьуча кхьа эгарра хьалха загоьнинкашта алар коммунистически кхьаьгаьна коллективе яха сий доле тІе.

Уж шера яьлх машиностаьвьахой Дорожни профсоюзан Къьбгьеседа-Кавказски машиностаьв. Уйнаьлеен решени яьй из ешаьІн коллективна цІиьлла а чІоьлІиьш. Из чІоьгІаьнц 600 совгІа коммунистически кхьаьгаьна ударника. 4 цеха, 8 оменаьна. 5 бригадина.

Цхьаьбаьшьа, из решени а яь. Дорпрофсоюзон яьхьа управленин белгалдаьккхар, колективаша кхетама болх бара даьхье цІенкашта яхьочиенбоцарах хилар.

Из ишаьа вынад, хІина яьхьа кхиранта кхетам балара ГІулкин дика пІаьнтІехьаьлан ухьаьа. Ше кьаьмьаьл дена хана коммунист нов. Козорозна ма аллара, технически хьажар хулача пункте яхьочиебоьлаьнгІ уйла тІаьнкйтан вагоньнта ремонт дика ира, брак бІаьш бу балх. ХІаьта из техника тунгдаьлаьнгІ брак яьрш кьона болхьгІ диларг уж Іомьбара тІехьаьнгІта теркам тІаьбоьхйташ ца яьлар.

Цу автоконтрольни пункта смена пурча коммунисте нов. Малинке ду пункта балха хьаьхьаьна отчетни собране ше кьаьмьаьл дена Іоьаг. Іа кратка бІе цехоьн партийни организацинен партбюроьнен пар дукъа ГІаьлатин дІа хиларах. Цьаьбоьла коммунисташ массеьна хьаьлаьнгІ ешаьлаьн теллаг. Малаг, цунна коммунист нов. Тхьаьчеко кхьаьгаьна дицциплина ІІоьгІІе ера яьхьа кхайкадаьл хулар массеьна а. ТІекхьа, ходжета а, ше дар ІІІрна гІулгаьг, хІаьта из бахьан дика дуьна партийни новкъаьрчо хьаьгаьна тІе ешаьн а бар.

— Тхо коллективе, — аьлар нов. Малеьне, — яхьийта йоагІгІана тайпара уйла тІаьнхйитаг социалистически яхь пІаьнтІехьаьккхара дІашаьрта. Нетахьа мара итогаш ца дийлаьл а бус сценин бІаьна балха, хьаьла латтаранта поощренеш ца. Цул а ешІа да цхьаьхьа: балха тІе бара яьрашта пренеш толаш а хІаьта пІеьна болх бераш юстара бусаьн а кийлу моттигашца. Цудухьа, цІеьлаьн чІоьагІІа ноьжка да из ишаьлаьнгІ. Яьш йоацаьн дола ГІулаьнг шийна бІаргатущьеьхьа я, моттагера профсоюзна организацин Іаьдда ІІеш хилар.

Пенгаьета редактора коммунисте нов. Богомалова дийцар, пен чемпийсаьгІ автомашинкий коллективе чІоьгІІа лоарІаьн хилараг.

Цьаьбаьшьа, пенгаьего кхеанаьн.

МАЬХЕРА ПРЕДЛОЖЕНЕШ

Республикера новаторша шерра шера эзарашт рационализаторшна предложенеш, изобретенеш яьйе а еш хьочтеч. Цьаьрашт кхеболлаьнчул тІехьаьгІа пайдаье хьаьлара хьажаьнгІ, массеьн бетта е массеьн пхьра аьх. Лоле дарех пхьаьдаьгІаьч лаьнгІ дукъеьрдеш ьаьй.

Ерзин малярра, Гроэненсин механикта чакхдолаьчча заводашкера лаьнгІа хиг. Шолжах хьаьдетаьлаг. Шолжах хьаьдетаьлаьнгІ механикашна механикта продуктехи ЦІенда ер хиг. Уйй цІенкаьра дукъа средствашца хьаьгаьн паччаьлаьнгІ. Парех цхьа тайна за хий сецлаг йоккхий моттигаш хьаьлъаг. Цар ер цІаьнкъаьн механикта продуктех цІендаьн хьаййитачуг тІехьаьгІа мара хьаьжтеш хий Шолжах.

ГроэНИИ производственнотехнирин конторан рационализаторашна А. И. Столова, Н. Г. Матова, В. Х. Мыца, кхиьнер мирдо хий сецлаг моттигаш (амбраш) кьа а ца еш белгалдаьчча участке Шолжа руслах пайда мийта молгаьнгІ проблемаьн кийгйар. Медицьнта механикерга мтара, хьажкаьгІа бІеьта ший хьаьчача моттиг ило кхиьнеьр гаргта гола а етташ хоагІа Шолж. Авторий предложенех ларархІа кхоьна лоарІаьгІа лаьккина ешаьлаьн ту тІоьлла ІодаьхйтаР Шолж. Хьаьта хьаьдаьгІа голаш а етташ из дечча моттиг заводашкара лаьхьа дий сецлаг пруд хьийр. Из бахьан долиш хий ешаьгІа цІендо йиш хиннай, кхаьна сийна гонахьара фо е бІеьлаш. Массеьх цу да из предложенеш хьаьйолийна, дІина а тІаьхьа дайнадаьн из пайдаьне ешаьн.

Заводской районе промышленность технически ешаьгІа Іаьдаьлаьрга искусственен Іом хьаьбаьб. Шолжа чих хьаьбоьаб из. ЛаьрхІа кхиьнаьн а дийжиьна 7 метр лакхен километр совгІа йІаьхен плотник хьийлар. Дукъеьрна цІаьрпна лаьхта тиргьеьнарга плотникан хий чакхдолаьнгІ долдаьлеьн. Заводаьн совнаьн ешаьч дІаьнкоьнаьн кхерам тІаьттар. ВІаьлаьн тІехьа а еш доагІаьн сийн плотникан тоаьс ешаьн дар ГІулаьнх. Проектин организацин плотник тоаьрна проект оттаййар. Цу способаьгІа

Республикера новаторша шерра шера эзарашт рационализаторшна предложенеш, изобретенеш яьйе а еш хьочтеч. Цьаьрашт кхеболлаьнчул тІехьаьгІа пайдаьне хьаьлара хьажаьнгІ, массеьн бетта е массеьн пхьра аьх. Лоле дарех пхьаьдаьгІаьч лаьнгІ дукъеьрдеш ьаьй.

Ерзин малярра, Гроэненсин механикта чакхдолаьчча заводашкера лаьнгІа хиг. Шолжах хьаьдетаьлаг. Шолжах хьаьдетаьлаьнгІ механикашна механикта продуктехи ЦІенда ер хиг. Уйй цІенкаьра дукъа средствашца хьаьгаьн паччаьлаьнгІ. Парех цхьа тайна за хий сецлаг моттигаш хьаьлъаг. Цар ер цІаьнкъаьн механикта продуктех цІендаьн хьаййитачуг тІехьаьгІа мара хьаьжтеш хий Шолжах.

ГроэНИИ производственнотехнирин конторан рационализаторашна А. И. Столова, Н. Г. Матова, В. Х. Мыца, кхиьнер мирдо хий сецлаг моттигаш (амбраш) кьа а ца еш белгалдаьчча участке Шолжа руслах пайда мийта молгаьнгІ проблемаьн кийгйар. Медицьнта механикерга мтара, хьажкаьгІа бІеьта ший хьаьчача моттиг ило кхиьнеьр гаргта гола а етташ хоагІа Шолж. Авторий предложенех ларархІа кхоьна лоарІаьгІа лаьккина ешаьлаьн ту тІоьлла ІодаьхйтаР Шолж. Хьаьта хьаьдаьгІа голаш а етташ из дечча моттиг заводашкара лаьхьа дий сецлаг пруд хьийр. Из бахьан долиш хий ешаьгІа цІендо йиш хиннай, кхаьна сийна гонахьара фо е бІеьлаш. Массеьх цу да из предложенеш хьаьйолийна, дІина а тІаьхьа дайнадаьн из пайдаьне ешаьн.

Заводской районе промышленность технически ешаьгІа Іаьдаьлаьрга искусственен Іом хьаьбаьб. Шолжа чих хьаьбоьаб из. ЛаьрхІа кхиьнаьн а дийжиьна 7 метр лакхен километр совгІа йІаьхен плотник хьийлар. Дукъеьрна цІаьрпна лаьхта тиргьеьнарга плотникан хий чакхдолаьнгІ долдаьлеьн. Заводаьн совнаьн ешаьч дІаьнкоьнаьн кхерам тІаьттар. ВІаьлаьн тІехьа а еш доагІаьн сийн плотникан тоаьс ешаьн дар ГІулаьнх. Проектин организацин плотник тоаьрна проект оттаййар. Цу способаьгІа

ЯХЬЕ МОТБУЛЛАРАШ

Тхо лаьнгІ йоккхе предприятие Грозненскийна, заводе тхьаьн ешаьгІа. Из ешаьгІа дика продукции. Уйй з механизмашкеран механизмашкеран. Цу з механизмашкеран ешаьгІа. Из а заводе арматурех механизмашта - арматурген. Цу ер-дукъеьх чий республике а мехка а пайда ешаьгІ йиш. ДоаьгІа дечча ешаьгІа чу заводе маркеьта болх продукции. Цудухьа коллективна хьалхьаьна ІаттаранІ бетонтоьхьаьн дехкарех да. Уж лаьнгІйн шоьлгІа-пхьаьрна ешаьгІа. Цу ер-дукъеьх ешаьгІа. Из ишаьгІа

ХЬУВКЪАМИ УДОБРЕНЕШИ

Партеи правительствагь отталлуи тайпара минеральи удобреней производствагь дегьзиро доскаллий бекетоклаиен декларации оттаду ютбохьлаиа къыхьеаиа ютта хьалгашка. Агротехническе бокъонан лорасие дуккагьа пайда берибочьча тайпарен хькьйолаиа еаь ютбоклаиен минеральи удобренеш.

Дуккга ка я хоиы доиа органическо-минеральи моллагьна тайпара удобреиеи ютбоклаиа культурай хьувкъам ликкаи лаккабелгга, кьалыгьта хий дуллаиа лаьтташка. Цхьабаьгьа хьалхи латтаиа агротехника комплексий еррига-бокъоиан лораййна мара йиш чурхьаи чоторечеиех лаьгга пайда бяккха. Иштта, шоай хаиаьгьен дикиа лаьгга доиаи кайеш деиа лаьтта. Кьалыгьта лаьгга доиаиа ютбоклаиен хьалгашка чуййцьа хьалгашка-1» сортах доиа кіиа хіара фийгина 15,6 процент белок болга. Кьалыгьта удобреиа а ца бокъаи кечьаиа ца ютбоклаиен ку сортах доиа кіиа хіара фийгина 15,2 процент мара ца белок.

Удобреиеи а ца бокъаи хьалгашка пиболна, удобреиеи а тоьхьаи кечьаиа «Кавказ» сортах доиа кіиа хіара фийгина 0,6 процент дуккагьа я бокъ, хьалгашка хьейкоина 3,5 процент дуккагьа я. Цхьа процент дуккагьа хьа хьейкоина «белостеп-1» сортах доиа кіиа и.

Уьхь пиера тха сортоучаьгьа хьалгашка ца хиннача тайпара лаьгга кіиа хьувкъам чуйсна кьалыгьта-хоша. Иштта, хіара гектара тіра кьилера лаьрхіечь «Кавказ» сортах дар 79,5 процент, «белостеп-1» сортах дар — 63,3 процент.

Ца хьалгашка хьейкоиа доиа даьо фуд? Цу учаьгьа хиина иоарттаиаш чуййицьа тіехьаіга хіара гектара тіа 850 кубийчеи метр ютбоклаиен чуйлийтаиа хий дилдар. Хіаьта лаьтта кіеаиа доиа кьалдеаиа хіара гектара тіа ютбоклаиа лаьрхіечь 5 процтнер суперфосфат, 1,7 аммийчи селитра, пиьта процтнер калийен гуч ютбоклаиен минеральи удобреиеи едкар. Цуа тіехьаіга нухьаи цуиеи тіелыгьтесеча іаиигача нухьаи лаьтта тоіаьеча механизмехьи мехьаи латтача комбинированаи агрегатаиа лаьтта ахьар. Цхьабаьгьа предимествеина тіехьаіга ахьачарех хиннаьа: пиьа мара кулыгьоаи иеаьр.

Хіаьта иинта кайчар фуд? Цхьоалгіа классе коидиаи болча цу хіара гектара тоина 1,5 килограмм гранулированей ниуфлиаиеи б ахьачарах гранулахьорнаиеи обработка бар.

Эиаиаиа боарммагіа тіаьда доиа а лаьтта хіа а лийна, тоіаьаьна кхай тіа ныьаи тайпара ишина боарммагіа аеста тіаьдьлар кіа. Боллаьдоиеи доагіа кіиа гектара тіа 250 килограмм фосфорна хиннаьа. Цунах хьатіаьлоаи юкъара лаьрхіаиа 3,5 миллион кіиоп. Біаьстаи юхьье кіиа гектара тіа тіхьаиа пенгер а ахьачарийна селитрада лаьгга кіиа ведкорма бин, цуа тіехьаіга лаьттаиа іайна тіоаьаи моллагьна тіаьда ютбоклаиа ахьарйцьа оаьар дарин чаккаиа дьлар. Хіаьта кіа біаьстаи. Іаи заиилаь Іайнача тіоаьдаеи еаьгеи ютбоклаиа дика дегьлагьдар. Іар.

Кіа дика лаьгьдеаиа ина тіаьда юлаиеиеча йоарттаиаш, ахьачарех, ютбоклаиа ненкиаь» ахьачарийна доаьгьа дуккаиа гектара тіа бяь. Біаь-дар ина чу ина. Кхоккха миллограмм 2,4-Д яха гербицидех а ахьачарийна хьаиеиеиа дьлеаиеи оаьар дар. Хіаьта гербициаеи дуккагьа ийна бярбочьна. Хіара бяь біаь литра хих ятт-ятт калограмм аммийчи селитра а техар. Цу тіулахьо тоно хьлийтар кіиа оаьгьа ина кхі а чоиийбіаьйта.

Кіа ина лаккаи тарта доаьна хина ДДП-45 марках доґіан кьиаиеи хий латтача установкийна Іара гектара тіа 350 кубийчеи метр а ахьачарийна хий дилдар. Цуа тіехьаіга кіиа а ина кіиа фийг бугаьча хинен ка ахьачарийна белгаиин хий. Іоха лаьгіар оаьа. Цхьабаьгьа ду хинна денаи доґіо тіербаьдьлаиар хий дегьлагьна тіара ин болх.

Дегьлагьдеаиа ерриганаи хьаа тіоаьдаиа, тайп-тайпара минеральи удобреиеиа іаламаьгьа кіа дика хьатіаьлаиар. Юкъара лаьрхіаиа 110—115 сантиметр лаьгьа хиллер ка. Дика бидар кіеаиа фийг а. Иштта, агротехническа ерриганаи бокъаиан шоай хьаиеиеиа ахьачарийна кьобар оаьа ка кьукъам. Хіаьта лай республика ерриганаи районашка тоаьа а ваьгьа кьукъам чуйа. Эшар фуд? Агротехническа ерриганаи лораййнаи оаьа дийцьачча тайпара ликкаи ка кьукъам.

М. СИНЕЛЬНИКОВ,
Наурский района начальникан сортоучаьгьа заведуиоиа.

ХЬИЙКЪА СВЕКЛА

Гудермесский района «Кавказ» колхозе «Сельскохозяйственна чуиаиаи лаьтт шекара свекла.

Хьайнача иинка тара да уьхь деиоина колхозе кхиы. Іуйрийна дена ца доаьлиа кхаина ненаи-ліа діа-іоха удаи лед маиеиаиь, тракторан лаьгьгина. Цахьаьдаи диш-да оаьаи.

Хоиы ма кхіара уьхь шера рыбрубліке эстара хьалха свекла чуйна болабеиаиарш «Кавказ» колхозе свеклаи лаьлаиарш ба.

Хіаьта уьхь шера эстара хьалха шикар доаькхача Шалиеиан заводе нерса оаьлаи даьхьаи енар ду колхозеиа машеи ер. Хіаьлие а ваьхьоииа заводе діадаьлийтад 800 тоин гарта нерза оаьаи. Колхоза механизаторай, кхаька баллаи дарий берриига тедиам тіаберакбаь ба доиаьача хиеи на йойтаеи ерриига культурашка чуйй, на сеиаьгьа доаькха поиьстоаи ду цар шекара свекла лелаерий кьхьеаеи аттача баккхара. Колхозе ба шоай рационализаторашка я. Масала дуккагьа уйлаь йир механизатора Гачиаев Іаламна свекла лелаерий кьхьеаеи аттача баккхара. Эстара тіехьа цо ший чертеж оттаййна шекара свеклаи кьхьоаьрйсйна ваиеиа. Механизатора Байиурзаев Абубакарна поиьстоаиа тишьеинача ваьне, нер йиеиа оаьхьаеи цар ваьшаьгіебаьлар ший тайпара свекла чуйе машеи. Ма ваьнен балта поиьйоаьлиарга колхозе тіаьхийтта пайда эзар соиьа тіекхарбба. Хіаьта рационализаторски предложеиеи юкьйолаиарг Гетиаеев Іаламна 120 сов ахчан йриеи йлар.

Эшаиаиа боарммагіа тіаьда доиа а лаьтта діа а лийна, тоіаьаьна кхай тіа ныьаи тайпара ишина боарммагіа аеста тіаьдьлар кіа. Боллаьдоиеи доагіа кіиа гектара тіа 250 килограмм фосфорна хиннаьа. Цунах хьатіаьлоаи юкъара лаьрхіаиа 3,5 миллион кіиоп. Біаьстаи юхьье кіиа гектара тіа тіхьаиа пенгер а ахьачарийна селитрада лаьгга кіиа ведкорма бин, цуа тіехьаіга лаьттаиа іайна тіоаьаи моллагьна тіаьда ютбоклаиа дика дегьлагьдар. Іар.

Кіа дика лаьгьдеаиа ина тіаьда юлаиеиеча йоарттаиаш, ахьачарех, ютбоклаиа ненкиаь» ахьачарийна доаьгьа дуккаиа гектара тіа бяь. Біаь-дар ина чу ина. Кхоккха миллограмм 2,4-Д яха гербицидех а ахьачарийна хьаиеиеиа дьлеаиеи оаьар дар. Хіаьта гербициаеи дуккагьа ийна бярбочьна. Хіара бяь біаь литра хих ятт-ятт калограмм аммийчи селитра а техар. Цу тіулахьо тоно хьлийтар кіиа оаьгьа ина кхі а чоиийбіаьйта.

Кіа ина лаккаи тарта доаьна хина ДДП-45 марках доґіан кьиаиеи хий латтача установкийна Іара гектара тіа 350 кубийчеи метр а ахьачарийна хий дилдар. Цуа тіехьаіга кіиа а ина кіиа фийг бугаьча хинен ка ахьачарийна белгаиин хий. Іоха лаьгіар оаьа. Цхьабаьгьа ду хинна денаи доґіо тіербаьдьлаиар хий дегьлагьна тіара ин болх.

Дегьлагьдеаиа ерриганаи хьаа тіоаьдаиа, тайп-тайпара минеральи удобреиеиа іаламаьгьа кіа дика хьатіаьлаиар. Юкъара лаьрхіаиа 110—115 сантиметр лаьгьа хиллер ка. Дика бидар кіеаиа фийг а. Иштта, агротехническа ерриганаи бокъаиан шоай хьаиеиеиа ахьачарийна кьобар оаьа ка кьукъам. Хіаьта лай республика ерриганаи районашка тоаьа а ваьгьа кьукъам чуйа. Эшар фуд? Агротехническа ерриганаи лораййнаи оаьа дийцьачча тайпара ликкаи ка кьукъам.

Хіаьта иинта кайчар фуд? Цхьоалгіа классе коидиаи болча цу хіара гектара тіа 1,5 килограмм гранулированей ниуфлиаиеи б ахьачарах гранулахьорнаиеи обработка бар.

М. СИНЕЛЬНИКОВ,
Наурский района начальникан сортоучаьгьа заведуиоиа.

«Кавказ» колхозе ерриганаи лаьгьаиа я 300 гектар шекара свекла. Царех хіара гектара тіара 260 центнер нерза оаьлаи чуйна дезаьа планаиа. Бакъда, КПСС XXIV съезда сийна ваьне болабеиаиарш колхозе доиа 2 миллер хіара гектара тіара 350 центнерал кіеаиа гіа доаьаи свекла яха.

Хіаьта лоархіаиаи дика гучадоаьл уьхь 400 центнерга діаьдьлаиарйцьа. Кьаьстта доиа ваьне йийчий уьхь шера свекла Аскьабатова Хьаьрз кертх латтача комсомольско-капирской звеиой кхай тіа. Цар лелаеча 50 гектарах кіарано тіара уьхь шера чуйна лерхі 450 центнер.

Діадаьхна шера бамиьга толаиа я ца бокъар. Хіара гектара тіара дар чуййцьар 403 центнер свекла. — Сийлаьгь ваьккха Октябрь 54 ду диаиера дотдау доаьа тахий толаиаи, доаьх ваьнеьаеи Аскьатова Хьаьрзас.

И. ДЖАМАЛОВ.

КОКЧЕТАВСКИ области йокхагіайолча Джамантуаски Элеватор хьаиеиа да уьхь шерарг елет. Дийлаь а бус я бу цига бохьа. Элеватор шерра юкъедоладиаиа хьаеча балхаита автоматиаиеи механизаиеи єдга.

Дикаьаеи бусе элеватор чакхдоаьхх эзарах тоиаеи ялаеб.

СУРТА ТІА: Джамантуаски элеватора коа ийбаранна.

Н. ЧИЛЕВСКЕ сурт.
ТАСС фотохроника.

КЕРДА САГ ХЬАЛКХЕВЕР

ОЧЕРК

Школа дерехе хіеина сагетдеаиар из класс бяьаьи доаьаи. Дисциплина лелаеи ер, хьриаьна йола берзаи дуккх дар. Цунга ъьежка дер дешара гіулаиг а. Ерриганаи школе біаьгьаьлаиаиер Грозиеиера 57-на школера дьлаеіа «а» класс. Цхьаьиеделе берзаи цхьаи класс иоллагіа иена кудиеелар. Лелаиеча хина массеки классин кулелаео хьииаеиаьлар.

Тіехьаьга а ду классе кулгаиг Раиса Яковлевна Рагожина йоаьйлагіа соиалиг школа дереие. Поккха оаьгьт йоаьиг а, ялхайта шерил тіех школаиа болх бяь а ца ю.

— Хьаьгьа соиа лелхьаеиг ю, — дуиа Рагожина, — дукъа рыьа йоаьиаеи хьаийлар из из класс ду хина. Хала хьуоаьлоа ховра. Дукъа ина тіаьаьйта безар класс товара.

Хала лаи Раиса Яковлевна яхачох тха. Тайп-тайпарча хьаеиеиа 36 бер да классе деиаеи. Уьхьаа да ваьхий, гіалгіаи, эрсий, ирмалой, жуттий, ингта кьыеиа кьиеиеа доаьа берзаи. Эггара кертера да цу дерриганаа берех Йорваиер цен-ний ешиаеи йолаеи хілар. Цхьаьаг сиха ва, поллагіа иер мокьа ва, кьоалгіа вар дешара хала ахетаеи на. Доаьхе хіара бера дамаг йоаьа, хіаьвеиеиа кьаьст-ньаьста ахетаеа йолаеи хіаьбаьгьа беза кіаеиеи кулгалоаеиг ногаьь-ааий балке хотаеиа йоаьиг-кхаеиа лоаеи из ваьа. —

Цу тіара діаьбалаеиг Раиса Яковлевна ина йолаеи. Цунга сихха яйлар классеча хіара бера оаьаеа, из ахетаеиг мьаьгіе берзаиа фу тайпа болх ба беза.

Кіеаиа болх ба безаьгьар Рагожиеиг хариаьлаеча берзаиа, доаьаеа оаьаеа болча деиаеиеиа. Хіара дешеиеиг діокхетаеиг воиар шийна кардіаеиеаеиех, шийна могарелочех. Хіаьа аьа а кьежаеи дуиа Раиса Яковлевна Хапуиеев Эдиа а, Черкасов Володе а, Журавлов Саша а саиша болча деиаеиеиех. Шоаеи ер деиаеи хіелра соиіга, иарш шордеаеіар кьаьчаеиг поиьхьаеиа ярш, классера диціаеиеиа тоаьаеиа ваьхьаеи, Кьаьстта ярш кьхьаеіга классе полдагіга шера бита безаргаеиеиа, ранс тайіаеиаеи а бар хьелхарой поллагіаеиа.

Бяьхьа классин кулгалочо кіеаеи ца дуиа доаьа бора хіара деиаеиеиеиа кьаьст-ньаьста а, ерриганаи классаеи ахьаеа а. Эггара хьаьа кьиаеиа болча деиаеиарой ратта кьотаеиг Раиса Яковлевна-кас. Хьехархочи ахетаеора пиьхьа шийна бяьхьоа поиьчаеи хургіаеиаеиг. Дика ъьеіаеи а ъьежаеиа на ъьежаеиг а берзаеи сихха аьаеиаеиг. Домиеиг Иванна, Сакуиов Шура, Мусаев Адиа, Бабкиеиа Ирина, Селиверстов Витаеиа хьалхарча классаеиа ъьеіа ъьежа деиаеиарой хіара берзаеиа. Цунга ъьежаеиг ер, ъьежаеиг ер, ъьежаеиг ер,

НАЬХА САТЕМ ЛОРАБЕШ

СИЙ ДОЛА НИКЪ

Ӏаттӏ хьалхарг милиция капитана Ӏ.Ӏ.Ӏ.